

застосування неправильних граматичних форм, недоречних фраз, ненормативної лексики тощо, дуже часто порушуючи норми сучасної української літературної мови.

Питання мовної охайності має важливе значення для забезпечення високого рівня володіння мовою як засобом спілкування, що є однією зі складових загальної культури курсанта. Мовна охайність забезпечується взаємодією таких понять, як зрозумілість, правильність, доречність, логічність, виразність, змістовність та чистота. Курсантам висуваються особливі вимоги до володіння мовою, зважаючи на те, що вони навчаються у закладі зі специфічними умовами навчання, а також на те, що в майбутньому їх фахова діяльність буде значною мірою пов'язана зі спілкуванням із людьми різних віку, ступеня освіченості, приналежності до соціальної групи тощо. Тож курсанти Національної академії внутрішніх справ повинні приділяти значну увагу як підвищенню загальної культури мовлення, так і дотриманню та вдосконаленню мовної охайності у щоденному спілкуванні та спілкуванні з викладачами.

Волошин Іванна,

здобувач ступеня вищої освіти бакалавра
навчально-наукового інституту № 1
Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: Ялова Оксана

Володимирівна, доцент кафедри правничої
лінгвістики Національної академії
внутрішніх справ, кандидат юридичних
наук, доцент

МОЛОДІЖНИЙ СЛЕНГ У СИСТЕМІ МОВИ – РОЗВИТОК ЧИ ДЕГРАДАЦІЯ?

Актуальність обраної теми визначена фактом низької зацікавленості сучасних лінгвістів й журналістів у вивченні питання використання та поширення такої складової мови, а отже й сфери масової комунікації, як сленг.

Етимологія слова «сленг» достеменно невідома. Уперше термін *slang* був зафіксований у 1750 році зі значенням «мова вулиці». З'явившись у середині 18 сторіччя, він використовувався для позначення мови бродяг, злочинців та шахраїв, а свого сучасного значення набув вже в 19 сторіччі. В.А.Хомяков в одній зі своїх книг зазначив, що вперше термін сленг зі значенням «мова низького вульгарного типу» був використаний в 1756 році; з 1802 року цей

термін розуміють як «жаргон певного класу або періоду», а з 1818 року під сленгом стали розуміти «мову високого розмовного типу, нижчого за рівень стандартної освіченої мови, з нових слів або слів, які вжиті в певному сенсі.» [1]

Сленг за своїми лексико-семантичними особливостями належить до специфічних засобів мовного спілкування, за допомогою яких реалізується людська необхідність й здатність ототожнювати власну особистість із різноманітними соціальними угрупованнями, а звідси витікає невинний процес утворення соціолектів. З погляду ідентифікації поняття, «сленг» є ширшим за своїм значення, ніж жаргон чи арго. У деяких джерелах, де не відбувається синонімічного використання цих визначень, жаргон та арго вважають підпорядкованими частинами цілого мовного явища – сленгу. Різняться тлумачення «сленгу» й між дослідниками, що представляють різні частини світу. Так, науковці заходу та більша частина європейських дослідників звикли не відокремлювати поняття «сленгу», «жаргону» та «арго», тоді як філологи пострадянського простору вбачають між цими визначеннями певну «відтінкову» різницю: сленг класифікують як модифікований спосіб спілкування молоді, а жаргон прийнято відносити до штучно створеної говірки людей, що відбувають покарання в місцях позбавлення волі. «Виходячи з такого трактування, професіоналізми взагалі становлять окрему групу можливих засобів спілкування». [2]

Що являє собою сленг у мові? Сленг – це так званий набір слів, які вживаються в рамках окремих груп людей чи субкультур. Це одна зі складових розвитку мови, поповнення її різноманіття. А розвиток – це свобода, свобода думок, слів та дій. Оскільки вживання сленгових слів дуже популярне серед молоді, кажуть про молодіжний сленг – окремий пласт національної мови, що виник з протиставлення себе не стільки старшому поколінню. Це явище рухоме й мінливе. Мова істотно змінюється прямо на очах нашого покоління.

Чимало молодих людей використовують сленг. Хтось сприймає молодіжний сленг як вияв деградації мови, а комусь навпаки здається: таким чином мова розвивається.

Сленг виник із протиставлення себе старшому поколінню і офіційній системі. Багато сленгових слів мають іншомовне походження, здебільшого це англійська мова (хайп, кринж, рофл, хейтер, ізі, юзати, пліз, сорі, окей тощо).

Походження слів молодіжного сленгу різноманітне та все ж зрозуміти їх досить легко. Так, наприклад, не становить труднощів пояснення таких слів, як зубр (людина, яка присвячує забагато часу

навчанню). Це слово, вочевидь, пішло від дієслова зубрити (вчити напам'ять); подібна ситуація в словах парохід (той, хто відвідує пари) та парогуль (той, хто пропускає заняття), що складаються з двох основ пара та ходити (в першому випадку) і пара та гуляти (в другому); гуртак (гуртожиток) та ін. Подібні слова є досить поширеними й завойовують позиції, через те, що мають 59 яскраво виражене іронічне забарвлення, а це притягує молодь, адже володіти добрим почуттям гумору – це «модно» і «класно». «Власне, почуття гумору допомагає підліткові виділитися із загалу та підкреслити свою особистість.» [3]

Молодь використовує сленг для більш точного описання якогось поняття чи емоції та власного самовираження. Також за допомогою нього створюється певний настрій розмови, людина стає «своєю» в компанії. До речі, сленг буває не тільки молодіжним. Звичай він пов'язаний із певними видами діяльності. Так у солдатів – солдатський сленг, у спортсменів – спортивний, у програмістів – комп'ютерний. [4]

Основна частина «молодіжної мови» виникає, як правило, в школі. Таким чином, діти, переходячи до середньої школи, переймають шкільний сленг від старшокласників. Школярі виростають – і цілком можливо, що через кілька десятиліть «шнурки»(в сучасному розумінні) або «хавати» стануть звичайними словами. Ніхто не може передбачити долю того чи іншого жаргону. Слово може забутися через рік, а може залишитися на століття ...[5]

Щоб поставити всі крапки над і учені провели опитування. Було поставлено питання: «Молодіжний сленг – це розвиток чи деградація мови?» Участь в опитуванні прийняло 45 людей. 36 відсотків опитуваних вважають, що це розвиток мови; 21% – деградація мови; 33% – і розвиток, і деградація; 11% не змогли відповісти. [6]

Отже, як бачимо, навіть у невеличкому опитуванні думки розділились, і ставлення до сленгу однозначним аж ніяк не назвеш. Та виходячи з цього ми бачимо, що сленг посідає помітне місце як засіб виділення індивіда із загалу та спосіб вербального (мовного) спілкування.

Список використаних джерел

1. <https://www.bibliofond.ru/view.aspx?id=700436>
2. Словник молодіжного сленгу <https://vseosvita.ua/library/proekt-molodiznij-sleng-nevidemna-castina-sucasnoi-movi-molodi-2108.html>
3. <https://vseosvita.ua/library/proekt-molodiznij-sleng-nevidemna-castina-sucasnoi-movi-molodi-2108.html>
4. Доповідь Олени Кондратюк «Молодіжний сленг як мовне явище»

5. <https://lingua.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/04/Konkursna-robota-PEREKLAD-SLENHU.pdf>

6. Тищенко О. Український молодіжний сленг у когнітивному вимірі. <http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/73121>

Китайгородська Маргарита,

здобувач ступеня вищої освіти бакалавра
навчально-наукового інституту № 3

Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: Стратулат Наталія

Вікторівна, професор кафедри правової
лінгвістики Національної академії
внутрішніх справ, кандидат філологічних
наук, доцент

ДОТРИМАННЯ НОРМ СЛОВОВЖИВАННЯ У ПРОФЕСІЙНОМУ МОВЛЕННІ

Після проголошення незалежності нашої держави сфери економічного, культурного, політичного життя соціуму змінили свої орієнтири. Невідворотно постало питання й про стан і статус української мови. Після того, як українська мова отримала статус державної, виникла нагальна потреба фахівцям різних сфер, у тому числі і працівникам поліції, на високому рівні володіти державною мовою, постійно підвищувати власний рівень культуромовної компетенції.

Предметом нашого дослідження є лексичні норми, які регулюють правильність вживання слів у властивих їм значеннях, та їх реалізація у фаховому мовленні.

У своїх наукових напрацюваннях Н. Бабич [1], М. Волощак [2], Л. Голіченко [3], О. Мазніченко [4], Л. Мацько [5] та ін. особливу увагу приділяли нормам слововживання, зокрема дотриманню їх у професійній комунікації. Проте питання всебічного вивчення особливостей слововживання залишається й натеper актуальним та потребує подальшого дослідження.

Відмітимо, що лексичні норми, як наголошують вчені, – це загальноприйняті норми слововживання у сучасній українській літературній мові. Дотримання лексичних норм є найважливішою умовою точності й правильності мовлення, характерною ознакою висококваліфікованого фахівця, а також показником рівня його загальної культури. Це, зі свого боку, дає підстави говорити про те, що недотримання правил слововживання спричиняє відповідні помилки